

»Norden långt framme i användningen av telemedicin«

Norden ligger långt framme och det är nog Sverige och Norge som i första hand tävlar om att ha kommit längst inom telemedicinen, bedömer Hans Kollberg.

II Han ger några exempel på hur användandet av telemedicin idag underlättar inom några olika områden:

Tekniken används för vidareutbildning varje månad av norska urologer. Tolv kliniker turas om att hålla i utbildningen en gång var om året.

– Eftersom man vet att andra specialister är »elever« så gör man bra föreläsningar och närvaron är hög, kommenterar Hans Kollberg, som också berättar att liknande lösningar diskuteras i vårt land.

Slipper lång resa

I Tromsö har de utbildat allmänläkare i Alta 20–25 mil bort att använda endoskop, så de kan skicka bilder på bronker eller magar till respektive specialist som då kan bedöma fallet. Patienten slipper

därmed en lång resa. I Alta är såväl doktorerna som patienterna nöjda med nyordningen.

I Uppsala är till exempel neurologer konsulter till åländska läkare. De gör bedömningar direkt med hjälp av bilder via telefonlinjer och kan på så sätt se patienten röra sig och bestämma ett neurofysiologiskt status.

Tillförlitligt eller inte?

Hudsjukdomar är något som man tidigt började skicka bilder på till hudspecialister.

Att bedöma till exempel läkningen hos ett bensår går jättebra. Men att avgöra om en svart fläck på ryggen är malign eller inte är mera tveksamt.

– Där måste man välja vad man ska skicka och se till att tillförlitligheten är ordentligt utvärderad, poängterar Hans Kollberg.

Han berättar också om ett EU-projekt om ögonbottnar vid sockersjuka. Där behöver man bara utbilda en person, till exempel en sjuksköterska, som

lär sig ta en bild av ögonbotten och skickar den till doktorn via nätet för bedömning.

Stor tidsvinst

I Tromsö har det visat sig att läkaren hinner titta på 15 sådana bilder på samma tid som han annars bara skulle hinna med att träffa en patient.

– Utfallet är fullt jämförbart. Det går lika bra för läkaren att göra en riktig bedömning på det sättet som att träffa patienten, kommenterar Hans Kollberg.

Han berättar också om en vidare spridning utomlands på tillämpningen av telemedicinen.

I såväl Bangladesh som i afrikanska stater utbildas människor i nutrition av svenskar – i Sverige.

Tom Ahlgren

Telemedicin används dagligdags på Akademiska sjukhuset

– Ja, javisst tror vi mycket på telemedicinen. Den underlättar arbetet och möjliggör att man kan lägga beslut på rätt nivå och på så sätt optimera behandlingen för patienten.

II Kommentaren kommer från Catarina Andersson Forsman, biträdande sjukhusdirektör vid Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Hon poängterar att det är just vid det sjukhuset som telemedicinen idag troligen är mest använd i Sverige, »vi använder den dagligdags«.

Samtidigt understryker hon att det finns människor som inte riktigt tror på ett jättekoncept med användning av telemedicin till stora delar av världen.

Anknytning ut i verksamheten

– Det är viktigt att det finns en direkt anknytning ut i verksamheten, anser Catarina Andersson Forsman.

Hon berättar att Akademiska sjukhuset telemedicinskt har bland annat traumaprojekt, telepsykiatri, teleradiologi och telepatologi.

Vid Akademiska sjukhuset i Uppsala använder man telemedicin på flera områden, berättar biträdande sjukhusdirektör Catarina Andersson Forsman.

– Och vi driver det här mycket konkret, i första hand inom regionen men även ute i Norden, säger hon och ger några exempel:

FOTO: ROJE MAGNUSSON

Om det kommer in en traumapatient i Västerås så kan kirurgen där direkt anropa en kirurg på Akademiska, som via kamera och ljud kan följa allt som händer och stödja personalen i Västerås.

Till hudkliniken vid Akademiska kan man från primärvården via en enkel funktion sända bilder på sår och hudförändringar och få dem bedömda av en hudläkare.

Stöd för åländska läkare

I ett nordiskt perspektiv bedriver Akademiska en omfattande konsultverksamhet för åländska läkare, till stor del via telemedicinsk förbindelse.

Tom Ahlgren

Fotnot: Vi hoppas kunna återkomma och berätta mer konkret om någon av tillämpningarna senare.